

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ برنشر اولنور

مندرجات

منظوم بر سفارتنامہ عبدالرحمن شرف
 علمدار مصطفی پاشا (مابعد) افضل الدین
 دکترلی (لادیق) امارتی احمد توحید
 اوچنجی سلطان مرادک انکلتہ قرالیچہ سی الزابتہ برنامہ سی صفوت
 قرہ مان اوغللری حقندہ و ثائق محکوکہ (مابعد) خلیل ادہم
 سیسام بکلری احمد توحید
 تفرقہ : قانوننامہ آل عثمان عارف
 تاریخ سلطان محمد خان ثانی بہ عائد مجائی فہرست

فیثانی ہ غروش

مرجی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی

استانبول

انجمن عثمانی

طبعہ مطبعہ عثمانیہ

۱۳۳۰

اوجنچي سلطان مرادك انكلتره قرايجهسي

اليزابته برنامهسي

سوزمزه باشلامازدن اوكجه شو نامه ايوجه اوقونسون :

مختاره الخدرات العيسويه ممتازة الموقرات في الملة المسيحية مصلحة
مصالح الطائفة النصرانية ساحة اذيال الحشمة والوقار مكمله ناموس ارباب
الناقوس والزناز ولايت انكلتره قرايجهسي ايلزابت ختمت عواقيها بالخير
توقيع رفيع هايون واصل اوليجق معلوم اولاكه حالا سده سنيه سعادته
مدار وعته عليه كردون اقتدارمزه ملاذ سلاطين عالمقام ومعاذ خواقين
ذوي الاحترامدر . مكتوب صداقت مصحوبكز وارد اولوب اسپانيه
قرالى پت پرست اولمغله ديني دينزه مخالف اولدوغندن ماعدا قديمندن
عداوت اولوب دريادن وقرادن ولايتلريمزه وممالك اسلاميهده تجارت
اوزره اولان بازرگانلريمزه دايم ضرر وزيان قصدن ايدوب وممالك محروسه
پادشاهيه واروب كلان كيلريمزك يوللريني كسمك ايجون سبته بوغازنده
مغرب جانلرنده اولان ليمانلرده قدرغله تعيين ايدوب لكن قرال مزبورك
تداركنه اعتبار والتفات اولمايوب كيلريمزي ممالك اسلاميهده كوندروب
بعناية اه تعالى امن وامان اوزره واروب كلورلر واسپانيه ولايتنده اسير
اولان مسلمانلردن نيجهسي اقمزله خلاص ايدوب كيمن استانه سعادته
وكيمن دخي ولايتلرينه كوندروب ودايم خلاص ايتمكه چالشوب ذكر
اولنان خدمتمز ودوستلغمز مقابله سنده اسپانيه قراللك وسائر دشمنلريمزك
سوزينه اعتماد اولمايوب ممالك محروسهده اولان تاجرلريمزه رعايت اولتوب
عهد نامه هايونه مغير كسنهيه رنجيده ادرلمايوب حضور حال وفراغ بال

ایله تجارت آتالری ایچون بکلبکیسی وامرایه مؤکد احکام شریفه ارسال اولنوب و تاجار مزدن برینک دعواسی واقع اولدقدہ استانه سعادتن غیری دعواسی استماع اولنمایه الجیمز معرفتیه دیوان هایونده مرافعه اولوب قاضی عسکرلر استماع ایلیه دیو بلدرمش سز ودخی بوندن غیری خلوص فؤاد ایله الفت ووداده متعلق هر نه تقریر و تحریر اولمش ایسه علی وجه التفصیل پایه سریر عالم مصیر خسروانه مزه عرض و تقریر اولندقدہ علم شریف عالم شمول پادشاهانمز محیط وشامل اولمشدر . مادامکه ویرلان عهدنامه هایون سعادتمز و مقتضاسنجه دوستمزه دوست و دوشمنمزه دشمن اولوب شرایط عهد و امانی کماکان رعایت ایده سز که ممالک محروسه مزده اولان قونسلوسلریکیزک وسایر ادملریکیزک حقندہ اسپانیہ قرالئک وسایر دشمنلریکیزک کلمات یهوده لرینه قطعاً التفات واعتبار وسوزلرین اصفا اولنمایوب تاجرلریکیزه عهد و امانه مغایر ظلم وتعدی ایلزلر وممالک محروسه مزده کندو حاللرنده تجارت آلتش ویرش ایدن بازرگانلریکیزه و ادملریکیزه کمنه دخل وتعرض آتایوب واستدوکلرین برده بیع وشرا ایدوب انوک کبی ممالک محروسه مزده انکلتروه طایفه سی ایله مسلمان وکفره طایفه سندن برینک تجارت و آخر خصوصه متعلق دعواسی اولوب احوالی کوریلوب سجل و حجت اولندقدن صکره تکرار شرتی مشعر دعوی اقامت ایدنلرک دعواسن سزانه استماع ایتیموب سده سعادتمه حواله ایلیه سز که کلوب دیوان هایوندمه مرافعه اولوب قاضی عسکرلرم حضورنده شرعله دعوالری کوریلوب فصل خصومت اولنه دیو بکلبکیلره وسنجاقبکیلره وقاضیلره مؤکد احکام شریفه یازیلوب الچیکیزه تسلیم اولمشدر مابینده اولان دوستلق مقتضاسنجه تاجارکز و ادملرکیزه عهد و پیمانه مخالف کمنه ظلم وتعدی ایلك احتمالی یوقدر کرکدرکه وصول بولدقدہ سز دخی شیمیدی به دکین یوجه استانه مزه نیجه دوستلق و صداقت عرض ایده کلش ایسه کوز من بعد دخی جاده اخلاص اختصاصده ثابت

قدم واسخ دم اولوب مابینده اولان صلح وصلاح وعهد وپیمانی کاینجی
 مرعی ومحترم طوتوب سده سدره مقامزده عرض واعلام ولازم اولان
 احوال واناری احیاناً اجناد سائرہ سلامتکز ایله اشعار اولندوغنده
 اشتباه اولنیه ومادام که سزک طرفکزدن نقض عهد وامانی مشعر بروضع
 صدور ایتیه دخی صلح وصلاحه مخالف وضعه رضا کوسترلز اکاکوره
 شرایط عهد وامانی کرکی کبی رعایت ایلیمسز وممالک محروسه مزده
 کندو حاللرنده تجارت اوزره اولان بازرکانلرکزه وآدملرکزه بر فرد
 شرع وقانون وعهد نامه هایونه مغایر دخل وتعرض ایلمک احتمالی یوقدر
 وقدیددن اجداد عظام وباء کرامتله دوستلق ایده کلانلر حصول مقاصد
 ومطالبیلرله نه وجهله رعایت وحایت اولنیو کلشار ایسه سز دخی اولوجهله
 رعایت اولنوب یوما فیوما ساس محبت ووداد مستحکم ومشید اولوب
 هیچ بر وجهله خلل پذیر اولق احتمالی یوقدر شویله معلومکز اولا
 واسپایه ده وسار کفره الله اسیر اولان مسلمان دوستاقلرین خلاص
 ایتمک استانه سعادتزده کمال صداقت واخلاصکزه حل اولنور اکاکوره
 اول خصوصده مساعی جمیله کز ظهوره کتوریله ومشار الیه الحیکزله
 ارسال ایلدوککز مکتوب مرغوبکزده دوتنماء هایونمه متعلق هر نه انها
 وانبا اولتمش ایسه اول خصوصده بالتمام معلوم هایونم اولمشدر انشاءالملک
 الغفار اول بهار خجسته انارده عظیم دوتنماء هایونم اخراج اولتمق مقرردر
 حق تعالی فتح ونصرتلره مقرون قلیویره بمنه وکرمه

فی ۲۹ محرم سنه ۱۰۰۲

صوکره کله لم ، بونامه نک نیچون یازلدیغنه، ونه دیمک ایسته نلدریکنه :
 بونک ایچون نامه نی بردها اوقویه لم .

نامه نک باشی او ییللرده باشقه قراللره یازیلانلرک هیچ برینه بکزه-
 میه جک درجه ده بارلاق سوزلردر . بوندن انکلیرلره آرامزک پک ایی
 اولدینی آکلایشیلور .

قراليجە (اليزابت) (۷ ايلول سنە ۱۵۳۳ - ۱۷ مایس سنە ۱۵۵۸ - ۲۴ مارت سنە ۱۶۰۳ [۱]) بزه کوندرديكى نامەسندە اسپانيا قرالى ايچون «پت پرست» ديمسى (ايکنجى فيليپ) كى ، رسملره ، خاچه طابار بر قتوليك ، کنديسنك پروتستان اولديغنى بيلديرييور .

اسپانيوللرله انكليزلر آراسندە «قديمدن عداوت» ايسە اسپانيا قرالى (ايکنجى فيليپ) [۲۱ مایس سنە ۱۵۲۷ - ۱۵۵۶ - ۱۵۹۸] اليزابت ايله اولنك ايچون اوزاندينى الى قراليجە آلامش بوندنطولاي انكلترەيه قارشو بر حينچ بسلە يوردى . صوكرە اليزابتك پروتستانلى انكلترەيه رسمى دين ايتىسى وبويكى مذهبه کيرنلر ايچون انكلترەيك صيغناق ىرى اولسى کندولرىنى قتوليك اوردوسنك باش بوغى بيلن هاپسبورغ فيليپى بر قات دها قيزديرمش ، وپايا (بشنجى سيکستوس) (Sixtus Quintus) ده کندوسنە آرقە اولسيله انكلترەينى ضبطە قالقشمش ايدى . بونك ايچون کوندرديكى [Invincible Armada] (سيناز [۲] آرمادا) ديمکە بيلينن اوقوجه فيلونك فورطنە ايله داغللمسى ، [۱] بو اوچ تارنچدن برنجسى طوغدینى ، ايکنجيسى تختە چيقدينى ،

واوچنجيسى ده اولديكى کون وييللردر .

[۲] آلتش بى ۷۰۰ طوندن بوقارى اولقى اوزره ۱۵۹ تکنە ، ۸۰۰۰ طایفه ۲۰۰۰ طوپلو ، ۴۰ بىک کيشى ايچون آلتى آيلق ذخيره بوکلى اولان بو قوجه فيلو (اميرال مارکى سانتافروزا) قوماندەسندە (ليزبون) دن [۲۸ مایس سنە ۱۵۸۸] ده قالقشمش ايدى . بو فيلو کرچکدن قورقونچ ، هر دورلو سلاح ، آلتى اکسيکسزدى . بوتون انكلترەينى قورقو باصش ، بوکا قارشو انكليزلر اوتوزى حرب کيمى اولقى اوزره سکسان تکنەلى ، ۹۰۰۰ طایفهلى بر فيلو چيقاره بيلدير ، (لورد هو وورد نه فينغمهم) باش بوغ اولوب ، باندە (دبرەيك) کبى بر قاچ بوپوك اميرالرده واردى .

آرمەدا انكليز فيلوسنى داغندقدن صوکرە فلاندر يقهسندە (دونکرك) کبى بعض اسکلره اوغرايه رق (دوق دوپارما) قوماندەسندە کى ۳۰ بىک کيشيلک بر اردويى انكلترەيه چيقاره جقدى . تموز ايچندە باطلايان قورقونچ بر فورطنە اوقوجه فيلويى بر بادايتمش ، قالاتى ده انكليزلر بوزمش ، بر جوق کيلر اسقوجيانك طاشلق ، ايصسر قبي و آطە لرندە آچلقدن شوندن بوندن دوکلش هان ديل قورتولامشدر .

انکلیزلرک غلبه چالسی اوزرینه او بورونلری یوکسک اسپانیوللر برقات
دها دشمن اولدیلر . شوراده بر شینی ده سویله دن کچمه لم . اولدم اول
سی به باریشیق طوره مادیغمز اسپانیوللرله دشمنلغمز (صینغین دونانما)
[۱۶ ایلول سنه ۱۵۷۱ ده] بوزغونلغمزله بوسبوتون علولتمش ایدی .
انکلیز تاریخلرینک روایتیه کوره ، « فیلیپ آرمادای یوللامازدن اوکجه ،
کیروده کی او بویوک دشمندن امین اولق ایچون ، « چار چابوق تورک
سلطانیله بر متارکه یامیش ، ایمش . بونک کرچک اولدینی نامه ده انکلیز
قرالیچه سنک « خدمتمز و دوستلغمز مقابله سنده اسپانیه قرالتک وسایر
دشمنلریمزک سوزینه اعتماد ایتیکز » دیمسیله ده آکلاشیلیور .

آرمادا بوزغونلغندن صوکره انکلیز تجار کیلری ایچون آق ده کین
دار اولدی . بونکله برابر کرک بو نامه یه ، کرکبه انکلیز تاریخلرینک
روایتیه باقیلیرسه ، ینه انکلیزلر زورله ، شونه بونله سبته دن کیروب
چیقورلرلمش . پادشاه ده ، بونلره صاتاشاملری ایچون ، غرب اوجاقلرینه
امر ویریور . اسپانیادن اسلام ویهودیلاک بوسبوتون سوزولوب چیقا
رلسی ایکنجی فیلیپک کونلرنده اولدیغندن ، انکلیزلر بوزواللیله چوق
یاردیم ایتیشلر .

انکلیزلرله مناسبتمزک پک اسکی اولدینی ، بونلرک ده قاپیتولاسیون
یاغماسنه قاریشدقلری ینه بو نامه ده کورولیور .
نامه ده اک بویوک ، واک کوزه چارپاجق سوزلر صوک سطرلر اولوب
بورانک ایوجه اوقوتمنی رجا ایدرز .

۱۰۰۰، ۱۰۰۱ تاریخلی بردفترده شو فرمان پارچه سی بولدق . یازیقه
اک ایشه یارار یانی قوبوقدر . شو قادارجق پارچه سندن بیله اسپانیوللرک
انکلیزلره یکیدن صالدره جقلری ، انکلیزلرک یاردیم ایسته دکلیری ، ویزم
یاردیمه کیده جکمز آکلاشیلیور . او پارچه ده شودر :

انکلتزہ یہ نامہ ہایون یازیلہ کہ :

حق سبحانہ وتعالیٰ نک عنایت علیہ وهدایت ازلیہ سندن علی الدوام
کفار ضلالت انجام ایلہ میان اہل اسلامدہ انتقام مقرر در . اما بحمدہ
تعالیٰ کہ دایما کروہ مسلمین انواع فوز ونصرت ایلہ مسرور و فرہ مشرکین
کمال نکبت وخسار ایلہ مقہور اولہ کلشدر در ... کفار خاکسار دن اول
طایفہ کہ اہل اسلام ایلہ صلح وصلاح اوزرہ اولالر آنلر دخی معاونت
اہل اسلام ایلہ دایما آسودہ حال اولوب مملکت وولایتارینہ طرف دشمندن
ضرر وکزند ایرشامک مهمات دین ودولتدن اولماغین بودفعہ مملکتکنز
اوزرینہ اسپانیا طایفہ سندن عسکر وارمق ووندیک دخی اول خصوص
ایچون اون ایکی پارہ قالیون بنا اولنمق وریم بابا دخی اللی بیک فیلوری
ویرمک اوزرہ در دیو خبر آلتوب ولایت انکلتزہ اہالیسی دخی
ہکبلی آطہدہ (روم تجارت مکتبی) قارشوسندہ بر مزار وار .
اوزرندہدہ شو یازیلی :

Edwardo Barton

(Ser)

Illustriissimos et Reverentissimo Anglobe Re-
gine oratore viro Praescantissime: Qui post reditum
a bello ungarico. Quocum invicto Turcarum Impé-
ratore Profectus fuit at diem Aut aclalis An
XXX salut vero Anno MDXCVI. 1596 18 Cal
(daris) Januaris.

ترجمہ سی :

« انکلتزہ قرالچہ سنک پک محترم پک مکرم سفیری (ادووردبارتن)
تورک ایمپراطوریلہ برابر مجارستان سفرینہ کیتمش ومظفر آعودندہ وفات
ایتمشدر . »

تورک ایمپراطوری دیدیکی (اوچنجی سلطان محمد) درکہ ، بوسفرہ

بز (اکری) [اگر ، ارلاو] سفری دیرز . بو آدمک اولوشی ده
 ۱۵۹۶ که تام او ۱۰۰۵ سفری ییلنه دوشیور .
 او ییللرده انکلتزه ده تورکلر ایچون تورکیلر چیقدیغنی و بونلرله
 بزنی اوکدکلرغنی شوراده بوراده کوریورسه قده او تورکیلری الده
 ایده مدک .
 بوندن باشقه ده ، المزه شو اوافق وثیقه واردر :

انکلتزه قرالیجه‌سنه نامه‌ هایون که

خاصه‌ هایونمه متعلق اول دیارده موجود اولان متاع وغیردن
 بعضی لوازم ایچون نیقولان نام ذمی واحد نام بازراکمز اول جانبه ارسال
 اولمشدر کرکدرکه نامه‌ هایونمز واروب وصول بولدقه استانه سعادت
 آشیانمزه اولان وفور صداقت واختصاصکمز موجبجه مزبورلر خاصه
 هایونمزه لازم اولان متاع وغیردن هر نه ایسه بهاسیله المق استدکده
 حسن معاونتکمز دریغ اولنیوب کرو امین وسالم بوجانبه ارسال اولنمق
 بابنده حسن معاونتکمز ظهوره کتوره‌سز فی ۱۸ محرم سنه ۹۸۸

صفوت

